

København, den 9. november 2017

Revision af Udstationeringsdirektivet

Af Gunde Odgaard, Sekretariatschef i Bygge-, Anlægs- og Trækartellet

EU's ministerråd og Europa Parlamentet har netop godkendt hver deres position i forhold til revision af det eksisterende udstationeringsdirektiv.

Indledning

Igennem mange år har vi fra BAT's side i Danmark og på Europæisk plan presset på for, at udstationeringsvilkårene, som udstationerede bygningsarbejdere lever og arbejder under, forbedres væsentlig.

Europe Parlamentet og EU's Ministerråd har nu hver for sig vedtaget to forskellige positioner i forhold til den igangværende revisionsproces. De to parter indgår nu i den såkaldte "trialog"-forhandling med Kommissionen om det endelige forslag.

Disse forhandlinger er ofte voldsomt komplicerede, men der er ingen tvivl om, at man bliver nødt til at ende med et resultat. Især den nye franske præsident presser på herfor! Imidlertid er der væsentlige og afgørende forskelle på de ændringsforslag, som Europa Parlamentet fremfører i forhold til Ministerrådets ændringsforslag.

I Bygge- Anlæg- og Trækartellet ligger vi klart tættest på Europa Parlamentet.

Dobbelt direktivgrundlag

En af de væsentligste forskelle set fra et dansk synspunkt er, at Europa Parlamentet ønsker, at udstationeringsdirektivet nu skal hvile på et dobbelt traktatmæssigt grundlag. Det vil sige, at man ikke alene baserer direktivet på baggrund af de traktatmæssige artikler, der relaterer sig til den frie bevægelighed af serviceydelse og de 4 økonomiske friheder. Men at det også nu skal hvile på et grundlag omkring sociale- og arbejdstager rettigheds målsætninger i EU-Traktatens artikel nr. 153.

Det er vigtigt, at det ikke kun er de økonomiske friheder, som regulerer arbejdskraftens frie bevægelighed, men at der også er en henvisning til arbejdstagerrettigheder. Det vil alt andet lige, give udstationerede arbejdstagere et bedre juridisk ståsted, skulle der blive brug herfor.

Samtidig virker det ulogisk, at man i EU ved den sidste traktatændring indførte disse sociale bestemmelser om arbejdstagerbeskyttelse, hvis man nu ikke benytter dem. Særligt hvis man ikke benytter dem på så sårbar en gruppe, som udstationerede arbejdstagere. Her må de da for alvor høre hjemme.

Underentreprenører skal følge samme regler som hovedentreprenøren

En anden rigtig væsentlig ting for os er, at Europa Parlamentet i modsætning til Ministerrådet foreslår, at alle underentreprenører i den enkelte medlemsstat, kan pålægges at følge den overenskomst og de løn- og arbejdsvilkår, der eksisterer for hovedentreprenøren. Det vil medføre en yderligere blåstempling af arbejdsklausuler. Arbejdsklausuler, som i forvejen kan indføres i EU-landene eller af individuelle bygherrer eller opdragsgivere. Det vil være godt, om man fra EU sender et klart signal om, at underentreprenørers udstationerede arbejdstagere skal sidestilles og ligestilles med dem, som eventuelt måtte arbejde for hovedentreprenøren.

Udstationeringens varighed

Der er også forskelle på Ministerrådet og EU Parlamentet i forhold til længden af udstationering. Europa Parlamentet foreslår 24 måneder. Ministerrådet foreslår en udstationeringsperiode på 12 måneder, som eventuelt kan forlænges med 6 måneder, så det i alt kan blive op til 18 måneder.

Eftersom udstationering altid har skullet være en midlertidig foreteelse og, at den gennemsnitlige udstationeringsperiode ikke overstiger 3 måneder, så må man nok sige, at 24 måneders udstationering er i den høje ende og derfor foretrækker vi på dette punkt den begrænsning, som EU's ministerråd foreslår.

Løn og belønning (renumeration) er et nationalt anliggende

I BAT er vi godt tilfredse med, at både Ministerrådet og EU Parlamentet vil indføre et nyt belønningsbegreb. Det der på engelsk hedder "renumeration". Et begreb der dækker mere end bare løn og dækker noget mere end en mindsteløn, som har været udgangspunktet i EU-Domstolens hidtidige kendelser.

Begrebet "renumeration", eller belønning om man vil, skal således dække løn og den betaling, der er afledt af løn: Eksempelvis pension, feriepenge, S/H, sygeløn m.m.

Det er vigtigt, at både Europa Parlamentet og Ministerrådet også får fastslået, forhåbentlig én gang for alle, at lønbegrebet og belønningsbegrebet er et nationalt anliggende og, at udstationeringsdirektivet, og resten af EU for den sags skyld, ikke skal blande sig heri.

Det spiller jo direkte ind i det, der også er centralt for både Europa Parlamentet og EU's Ministerråd. Nemlig at man skal have samme løn for samme arbejde på samme sted.

Det siger næsten sig selv, at skulle man ikke aflønnes efter det samme lønbegreb, så vil det i sig selv være en umulighed at opnå samme løn. Derfor er det en klar styrkelse og en cementering af den måde, som vi i Danmark og i andre lande i Europa definerer løn.

Samme løn for samme arbejde på samme sted

Der er ingen tvivl om, at vi i fremtiden vil skulle kæmpe for, at sikre den reelle ligeløn for samme arbejde på samme sted. Formuleringerne er naturligt nok inspireret af ILO-konvention nr. 94. Men man må også konkludere, at EU-rettens og EU-domstolens håndhævelse af EU's bestemmelser og direktiver er noget stærkere end håndhævelsen nogensinde har været og sandsynligvis vil blive af ILO-konvention nr. 94.

Derfor handler det for BAT's medlemsforbund om, at vi finder de rigtige sager, de rigtige ligelønssager om man vil. Sager hvor der er et såkaldt misforhold i overenskomstmæssig forstand. Får vi sådanne sager oplyst i forhold til de nye regler, der kommer, så kan det måske hæve lønnen for de udstationerede. De sager vi tidligere har kørt om misforhold for udstationerede arbejdstagere, har vi hidtil ikke kunnet vinde.

Det er heller ikke sikkert, at vi vil kunne vinde i fremtiden. Men vi vil få et nyt juridisk kort, et nyt 'håndtag' og en ny måde at belyse disse sager om misforhold på. Så alt i alt er det et fremskridt. Imidlertid ved vi endnu ikke, hvor stort et fremskridt det er.

Status for gældende overenskomster

En anden forskel på Europa Parlamentet og EU's Ministerråds positioner er i forhold til status af gældende overenskomster.

EU's Ministerråd foretrækker, at hvis der er en national ordning, så er det den der gælder. Man ønsker ikke at sidestille forskellige overenskomster. Det gør

imidlertid Europa Parlamentet, og her er det måske i særlig grad Tyskland, som har noget på spil, fordi man har forskellige overenskomster i de forskellige delstater. For vores tyske kolleger er det afgørende vigtigt, at belønning og ligelønsprincippet er i forhold til den gældende overenskomst i den enkelte delstat og ikke er i forhold til en national lovgivning. Det er måske ikke noget, det betyder så meget for os i Danmark. Men vi har kolleger, især i Tyskland, for hvem dette her er ret afgørende og derfor støtter vi naturligvis op om EU Parlamentets forslag til ændringer.

Grundlæggende arbejdstagerrettigheder og kollektive kampskridt

Modsat Ministerrådet så har Europa Parlamentet også en henvisning til, at udstationeringsdirektivet ikke på nogen måde skal have indvirkning på, hvordan man udøver de grundlæggende arbejdstagerrettigheder i de enkelte medlemslande. Det skal på denne måde ikke have indvirkning på retten til at forhandle, underskrive og gennemføre kollektive aftaler, eller tage kollektive kampskridt i forhold hertil. Det skal alene være et nationalt anliggende at regulere dette.

Denne garanti i forhold til udstationerede burde Ministerrådet uden videre også kunne give. Det ligger faktisk i EU's grundlæggende rettigheder. Så det er bare om at komme i gang.

Hjemmeside

Der ligger også en forpligtigelse til, at man skal skrive om løn- og arbejdsvilkår på en entydig website. Set herfra, så ligger denne forpligtigelse jo allerede i håndhævelsesdirektivet, som blev gennemført i 2014.

Der er altså ingen grund til at gøre dette igen. Håndhævelsesdirektivets bestemmelser er tilstrækkelige og derfor bør både Europa Parlamentet og Ministerrådet fjerne dette fra deres ændringsforslag.

Transport, kost og logi.

Både Europa Parlamentet og Ministerrådet er begge kommet frem til, at udstationerede arbejdstagere skal have betalt transport, kost og logi af deres arbejdsgiver.

Dette skal ske i henhold til den 'allowance', det vil sige den sum, som er til rådighed hertil i det enkelte land. Imidlertid er der et lille problem ved denne formulering 'allowance'. Eftersom overenskomster og lovgivning i flere lande ikke taler om en sum eller en beløbsmæssig grænse, men alene at arbejdsgiveren skal sørge for transport, kost og logi af en vis standard. Derfor ønsker vi, at både Ministerrådet og EU Parlamentet tager denne ændring med. Det er sikkert bare en forglemmelse, at man ikke henviser til de nationale systemer, som eksisterer i forvejen.

Den videre færd

Vi vil bakke så kraftigt som muligt op bag Europarlamentets synspunkter og forslag i de kommende trialog-forhandlinger. Vi ligger på de fleste strækninger i klar forlængelse af Europa Parlamentets forslag

Vi vil desuden prøve at få den danske regering og et flertal i det danske Folketing til at tage vores synspunkter (Europa Parlamentets synspunkter) med i den danske regerings videre ageren i denne sag.

EU's Ministerråd har et ret stort mindretal, som i den grad prøver, at udvande udstationeringsreglerne.

Det er selvfølgelig med Polen i spidsen, men også de andre øst- og central europæiske lande synes ikke nødvendigvis at dette her, er en blomst, der er groet i deres have.

De ser ingen grund til ligeløn. De ser ingen grund til ligebehandling. Det er jo egentlig mærkeligt al den stund, det præcis handler om deres statsborgeres ve og vel, når de arbejder i andre lande. Man kan undre sig. Det har vi gjort længe. Det er vi holdt op med.

Tingendes tilstand er, at der er regeringer i EU, som bare ikke vil komme til fornuft på dette område og derfor må de naturligvis blive bekæmpet med alle midler.

Vi håber ikke, at den danske regering stiller sig bag de holdninger, som der gives udtryk for fra Polen og resten den gruppe lande, som Polen er førerhund for. Vi ønsker derimod at den danske regering bakker op om Europa Parlamentets linje i denne sag!